

PODOLEK (41) *sb m*

Oba o oraz e jasne.

sg N podolek (6). ◇ *G* podolka (8) *Leop, BibRadz* (2), *BielKron, RejPos, SkarŻyw, CzechEp, WujNT*, podolku (5) *OpecŻyw* (3), *MurzNT, WujJud*. ◇ *A* podolek (10). ◇ *I* podolki(e)m (6). ◇ *pl N* podolki (1). ◇ *G* podolków (1). ◇ *A* podolki (3). ◇ *I* podolki (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII (z Cn; XVIII) – XVIII w.

1. *Dolny skraj szaty; fimbria Murm, Mymer¹, PolAnt, Vulg, Mącz; extremitas vestis Murm; ora vestis Mącz; ala Cn* (37) : aczkoli Marta dufala/ iż z dotknięcia podolku miała bytz zdrowa [...]. A wífakoż nie s podolku motz wyífła vzdrowieniá/ ale z Iezufa *OpecŻyw* 45; *Murm* 153; *Mymer¹* 31v; Po ślubie [...] gdy idą s Cerkwie/ będzie go [pana młodego] chwytáá zá podolek [...]/ iefli go vchwyći/ zá znák to fobie máią wierney miłości *BielKron* 465, 322; *Ora vestis, Podolek álbo kráye fuknie. Mącz* 267b, 127a; *Weźmi żywice/ włos człowieczych/ koźiego rogu/ á to ná węglu ognifym położ/ á ogárnáwfyzy podolkem tym ią [macicę] podkurz/ thęgo ią opááwfyzy. SienLek* 116v, 108v, 116v [2 r.]; *CzechEp* 191 [2 r.].

podolek czego (8): á przed nim [Bogiem Ojcem] po práwey ftronie/ klęczy fyn iego nági/ tylko trochę z ftyłu páfázcżem nákruty/ ktorego podolek ániół trzyma *CzechEp* 187. *Cf Wyrażenie.*

podolek czyj (4), *czego* (1) [*w tym: G sb i pron* (4), *pron poss* (1)]: *BibRadz Ez* 6/1; *SienLek* 116; nie ták iáko dzifiefyzy ápoštołowie/ ktorzy [...] chodzą podniofłzy ku gorze rogáte głowy fwoie/ á roftoczýwfyzy ony fzyrokie podolki fwoie. *RejAp* 10v; *WujJud* 46; Bo skoro ziele ktore przed nim rofło/ podolká obrázu onego [tj. podolka szaty na wizerunku] dośięgło, wnet wfyzytkie choroby vzdrawiáło. *WujNT* 39.

Zwrot: »podnieść (a. wznieść), podwinąć podolek; podnoszenie podolka« [*szyk zmienny*] (3:1;1): *RejFig Dd2v*; ony niewiáfty podniofły podolki vkazáły płęc fwoię Turkom *BielKron* 312; *CzechEp* 191 [2 r.]; *GórnTroas* 12.

Wyrażenie: »podolek szat(y), odzienia, sukniej, u szaty« = *fimbria vestimenti a. palli, ora vestimenti a. vestimentorum PolAnt; ala vestis Cn* [*szyk 7:1*] (4:2:1:1): *OpecŻyw* 44v; prośili go [Jezusa] żeby się aby podolku odzienia iego dotknęli *MurzNT Mar* 6/56; *Leop Matth* 9/20; [*miłość braterska*] Ieft iáko nawyborniefyzy oleiek ná głowie fpywáiac y [!] áż ná brodę Aáronowę/ á opływáiacy áż ná podolek fzat iego. *BibRadz Ps* 132/2, *Ex* 39/24, *Ez* 5/3; [*Bóg*] zmiłował fie nád nimi. Iáko y nád oną nędznicą co tylko iż fie z vprzeymą wiárą dotknęá podolká v fzáty iego/ á byáá vzdrowioná *RejPos* 213v; *SkarŻyw* 202.

Przen (1) : Święty Bernát nauczá pokory tako mowiázt: Wífelki fluga boży dobrze może bytz rżeczón podolek/ abo niźfła częftzt odzienia Iezufa milęgo *OpecŻyw* 45.

a. *Wgłębienie powstałe przez uniesienie brzegu szaty; sinus PolAnt, Mącz, Cn; gremium vestis, lacinia Cn* (3) : Też niewiáfty ich [Żydów] częftokroć chodzą do rzeki ftrzęfáiac s podolká grzechy do wody/ áby precz płynęły. *BielKron* 465, 458; *Mącz* 395c; [Iábłká pádáia/ dzieci zbieraycie wpodolek [...]. Dy epfel fallen/ ihr kinder klaupt auff zůfámen *Wokabul* 1539 D3, Q7v; Los miecą w podolek/ ále od Pána ieft wfyzytek fkutek iego. *BibRadz Prov* 16/33 (*Linde*)].

2. *Dolna część brzucha; genitalia [cf Łono w ciele pod brzuchem abo brzucha niska część, podolek Cn]; coleus Mącz; imus venter, pecten, pubes Cn (4) : Páni co chciała podolekiem iáfrzábá vmorzić. RejFig Dd2v, Dd2v; Colens [!] id est testiculus, Podolek/ yádro w mófznách męskich. Mącz 59c; BielSjem 9.*

Synonimy: 1. brzeg, kraj; 2. łono.

Cf PADOŁEK

KWysz